

sen kielen oppimisen näkökulma tässä teoksessa olisikin voinut auttaa nostamaan näkyväksi opetustyön toimintateoriaa. Lisäksi se olisi entisestään sekä laajentanut että syventänyt aiheen käsittelyä.

TAINA TAMMELIN-LAINE
etunimi.a.sukunimi@jyu.fi

Lähteet

FILLMORE, CHARLES – KAY, PAUL 1995:
Construction grammar. CSLI lecture notes. Stanford, California: CSLI Publications.

GOLDBERG, ADELE E. 1995: *Constructions. A construction grammar approach to argument structure*. Chicago, Illinois: The University of Chicago Press.

REIMAN, NINA 2011: Transitiivikonstruktio ikkunana syntaksin kehitykseen. Infinitiittiset rakenteet ja passiivi taidon indikaattoreina S2-oppijoiden teksteissä. – Esa Lehtinen, Sirkku Aaltonen, Merja Koskela, Elina Nevasaari & Mariann Skog-Södersved (toim.), *AFinLA-e Soveltavan kielitieteen tutkimuksia* 3 s. 142–157. Jyväskylä: Suomen soveltavan kielitieteen yhdistys AFinLA ry.

Kielen tilallisuudesta ja tilan kielellisyydestä kattavasti teoriaa ja metodiikkaa

Peter Auer & Jürgen Erich Schmidt
(toim.): *Language and space. An international handbook of linguistic variation. Volume 1. Theories and methods*. Berlin/ New York: Walter de Gruyter 2010. 889 s. ISBN 978-3-11-018002-2.

Kielitieteet, erityisesti murremaantiede ja sosiolingvistiikka, ovat monien muiden tieteiden tavoin kautta aikain ammentaneet tilan tieteestä eli maantieteestä. Perinteisistä kielentutkijoiden hyödyntämistä maantieteessä kehitetyistä teorioista vaikutusvaltaisimpia lie-
nee ruotsalaisen maantieteilijä Torsten Hägerstrandin 1950-luvulla kehittämä vuorovaikutusmalli (*gravity model*), jonka Peter Trudgill toi sosiolingvis-

tiikkaan 1970-luvulla (Trudgill 1974; ks. myös Chambers & Trudgill 1998). Lainaa maantieteestä on myös kielellisten innovaatioiden leviämistä kuvaava S-käyrämalli, joka lingvistiikassa on vakiintunut Baileyn (1973) kautta. Dennis R. Preston (esim. 1989) puolestaan alkoi 1980-luvulla soveltaa kansandialektologiaan mentaalikarttamenetelmää. Sen lähtökohdat ovat behavioristisessa maantieteessä, jossa on 1960-luvulta alkaen kehitetty metodeja ihmisten tilallisten kognitioiden, kuten kaupunginosien arvostuksen ja muiden niin kutsuttujen aluepreferenssien tutkimiseksi (esim. Gould & White 1974). Kaikkien näiden lainojen vaikutavuus kielentutkimukseen on osoittautunut merkittäväksi, kuten ilmenee Pe-

ter Auerin ja Jürgen Erich Schmidtin toimittamasta massiivisesta, liki 900-sivuisesta käsitteellisestä kirjasta *Language and space: An international handbook of linguistic variation*. Teos on kaksiosaisen sarjan ensimmäinen osa (*Theories and methods*) ja tarjoaa lupauksensa mukaisesti lukijalleen laajan ja monelta osin syvälisen näköalan kielen ja tilan teoreettis-metodologisiin kysymyksiin. Teossarjan toinen osa, *Language and space: Language mapping* ilmestyi samana vuonna Alfred Lamelin, Roland Kehreinin ja Stefan Rabanuksen toimittamana (Lameli, Kehrein & Rabanus toim. 2010).

Teoriaa ja metodiikkaa käsittelevä kirja avaa lukuisia vanhempia ja uudempiä näkökulmia tilakäsitteiden soveltamiseen kielitieteessä. Uudemmista korostuu konstruktionismiin ja erityisesti jälki-strukturalismiin kytkeytyvä tila-ajattelu, jossa tilat ymmärretään pikemminkin sosiaalisesti tuotettuina merkityksen-antoina kuin perinteisempien katsantokantojen mukaisesti lokaatioina.

Auerin ja Schmidtin toimittama teos jakautuu 47 lukuun, jotka on sijoitettu kahdeksan pääluvun (I–VIII) alle. Teoksen aloittaa toimittajien näkemyksellinen johdanto, joka esittelee kirjan laajaa ja eri suuntiin pakenevaa aihetta avartavasti, pitäen horisontissaan samanaikaisesti kielitieteellisten traditioiden (laajemminkin kuin dialektologian ja sosiolingvistiikan) kehityksen, maailman muuttumisen sekä ne analyttiset muutosvaatimukset, joita tämä kaikki kielitieteellisille käytänteille tulevaisuudessa asettaa. Teos esitellään tulevaa kehitystä palvelevana tieteidenvälisenä puheenvuorona – ei niinkään tyhjentyvänä koelmana aihetta käsitteleviä näkökulmia, vaikka se paljon aihepiirejä kattaa.

Tilan teoriaa ja paradigmoja

Ensimmäinen, neljä artikkelia sisältävä pääluke (”Introduction: Language and space”) sisältää poikkitieteellisiä puheenvuoroja. Osuus on teoreettis-historiallinen ja toimittajien mukaan suunnattu impulsseiksi kielitieteen tulevalle ja monelta osin välttämättömällekin kehitykselle. Yhtenä koko kirjan helmenä niin maantieteilijän kuin kielitieteilijänkin silmin voi pitää osion aloittavaa Barbara Johnstonen artikkelia ”Language and geographical space”. Kirjoituksen alkuosa on analyysiä siitä, kuinka samat poliittiset ja intellektuaaliset virtaukset ovat kahden viime vuosisadan aikana ohjanneet niin maantieteen kuin kielitieteenkin kehitystä. Johnstone tuntee tilan tieteen kehityskulkuja ja paradigmoja perusteellisesti ja etsii tämän asiantuntemuksensa turvin yhtäläisyyksiä kielitieteen kehityksen ja maantieteen välillä. Hän perustelee ytimekkäästi myös sitä, miten monenlaista ammennettavaa lingvisteillä maantieteestä on.

Uudentyyppisen tila-ajattelun ”välittäjänä” voi usein toimia myös kolmas tiede, kuten lingvistinen antropologia. Sen piiristä etenkin sosiolingvistit ovat viime aikoina hyödyntäneet Silversteiniin (esim. 2003) ja Aghaan (2007) nojaten semioottisen järjestyksen (*indexical order*) ja rekisteriytymisen (*enregisterment*) käsitteitä. Johnstone (s. 11) yhdistää nämä käsitteet paikan humanistiseen ja diskursiiviseen tulkintaan, joka näkyy sosiolingvistien tutkimuksissa siitä, miten kielenpiirteet kimputtuvat tilasidonnaisiksi käsitteiksi tietyistä ”murteesta” tai sosiaalisesta tyylistä (ks. esim. Johnstone 2011).

Myös muut aloittavan pääluvun teoreettisvetoiset artikkelit ovat kiintoisaa luettavaa sekä lingvisteille että sen ulko-reunaa edustaville tutkijoille. Jälkimmäi-

selle lukijakunnalle niin Johnstonen kuin Susan Galin artikkeli ”Language and political spaces” (s. 33–50) raottavat kielitieteen perspektiiviä ”kielelliseen käänteseen”, joka yhteiskuntatieteissä ja maantieteessä koettiin 1980-luvulta alkaen. Sen myötä diskursseja on analysoitu tilojen, paikkojen ja rajojen symbolisina ja valankäyttöön liittyvinä ”rakentajina”. Tätä linjaa edustavat myös muut ensimmäisen pääluvun tekstit (Brit Maehlummin ”Language and social spaces” ja Marco Jacquemetin ”Language and transnational spaces”). Lingvistille, joka mahdollisesti on mieltänyt tilan lähinnä kartografisen maantieteen tarjoaman tila-ajattelun läpi, teoksen ensimmäiset 70 sivua ovat näkemystä verrattomasti avartavia.

Pääluvussa II ”Linguistic approaches to space” keskitytään vuorostaan tarkastelemaan spatiaalisen ajattelun reaalistumia kielitieteen sisällä. Luvun kahdeksan artikkelia muodostavat läpileikkauksen keskeisimpien kielitieteellisten paradigmojen suhteesta tilaan, kattaen nuogrammaattisen (Robert W. Murray), dialektologisen (Renate Schrambke, Clemens Knobloch), strukturalistis-generativistisen (Sjef Barbiers), variatoinistisen (David Britain), sosioantropologisen ja vuorovaikutussosiolingvistisen (Penelope Eckert) sekä kansanlingvistisen (Dennis Preston) näkökulman.

Tutkimusnäköaloja ”kielelliseen tilaan”

Pääluvussa III (”Structure and dynamics of a language space”) on puheenvuoroja varieteettien sisäisestä näkökulmasta, kuten horisontaalisesta ja vertikaalisesta konvergenssista eli samankaltaistumisesta (Beat Siebenhaar, Unn Røyneland) ja vastaavasti divergenssistä (Rüdiger Har-

nisch). Sama tematiikka on esillä myös artikkeleissa, joissa paikallisten varieteettien ja ”regiolektien” muotoutumista ja suhdetta standardiin tarkastellaan evaluaation eli kieliasenteiden (Alexandra Lentz) sekä stabiliteetin tai muuttumattomuuden kannalta (Johan Taeldeman). Osiossa käsitellään lisäksi kielisaarekkeita (Claudia Maria Riehl), kaupunki- ja maaseutupuhekielten tutkimusperinteitä suomalaiselle sosiolingvistille jo tutuksi käynein argumentein (Reinhild Vandekerckhove) sekä useampien esimerkkien kautta vanhoja kielivähemmistöjä (Claus D. Pusch), joista yksi ovat suomenruotsalaiset.

Osio IV (”Structure and dynamics across language spaces”) tarkastelee kielen tilallisuutta kontaktilingvistisestä ja typologisesta näkökulmasta. Näistä sosiolingvistille yhtenä kiintoisimmista näyttäytyy Shana Poplackin ja Stephen Leveyn artikkeli ”Contact-induced grammatical change: A cautionary tale” (s. 391–419), jossa käsitellään kielenmuutoksen tulkin-
taa koskevia kysymyksiä ja kriittisiä teoreettisia argumentteja useiden esimerkitapausten säestyksellä. Erityisesti poliittisen maantieteen tutkijoiden uskoisi hyötyvän luvun kolmesta artikkelista, joissa tarkastellaan kielellistä tilaa muuttoliikkeiden ja kolonialismin perinnön kautta. Niissä käsitellään pidginejä ja kreoleja (Christian Mair), ”mertentakaisia” varieteetteja (Daniel Schreier) ja uusia vähemmistöjä (Thomas Krefeld).

Teoksen jälkiosa (pääluvut V–VIII) suuntautuu metodologisiin keskusteluihin. Osiossa V keskitytään aineistonkeruuseen ja korpuskysymyksiin empiiristen standardien (Werner König), haastattelu- ja kyselyaineistojen (Guido Seiler) sekä kokeellisten menetelmien (Tore Kristiansen) kautta. Seuraava pääluku puolestaan keskustelee aineiston ana-

lyysiin liittyvistä ja tulosten raportointia koskevista kysymyksistä etupäässä perinteisessä dialektologisessa kehityksessä. John Nerbonne ja Wilbert Heeringa käsittelevät murre-erojen mittaamista, Alfred Lameli murreatlaksia ja Claudine Moulin perinteisiä ja uudempiä murre-sanakirjoja. Lameli esittelee muun muassa ”pluridimensionaalisen” murrekartaston käsitteen, jossa on tallennettuna myös kielenpiirteisiin liittyvää sosiolingvististä informaatiota. Juan Andrés Villena-Ponsoda laventaa osaltaan näkökulmaa sosiaalidialektologian puolelle osion VI päättävässä osuudessa ”Community-based investigations: From traditional dialect grammar to sociolinguistic studies” (s. 613–631).

Osioon VII on koottu esimerkkitutkimuksia, joiden lähtökohdat suhteessa spatiaaliseen ajatteluun vaihtelevat. Ensimmäisessä artikkelissa Pia Quistin tutkimuskohteena on globaali muuttoliike – joka väistämättä rikkoo perinteisiä käsitteitä esimerkiksi varieteettien autenttisuudesta – ja toisaalta fyysisen tilan paikallinen haltuunotto kieliyhteisöissä (vrt. myös Lehtonen 2011). Seuraavat kolme artikkelia edustavat perinteisempää murremaantieteellistä näkökulmaa, joista ensimmäinen keskittyy kielellisten innovaatioiden alueelliseen leviämiseen Saksassa (Walter Haas) ja toinen murreatlaksiin ja niiden kehittämiseen niin ikään saksalaisessa kontekstissa (Joachim Herrgen). Kolmas, Harald Thunin artikkeli todentaa pluridimensionaalisen atlaksen käyttökelpoisuutta esimerkkinään portugalilaisien varieteettien tutkimus Uruguayn ja Brasilian rajaseudulla. Monika Heller taas irtaantuu territoriaalisesta paradigmasta tarkastellessaan transnatio-naaleja tiloja frankofonian kehityksessä ja kytkemällä keskustelun laajempaan

ideologiseen kehukseen. Tilan konstruktivisuus on lähtökohtana myös Jannis Androutsopoulosin artikkelissa, joka käsittelee median ja mainonnan korostunutta roolia paikallisten ja alueellisten kielellisten piirteiden ja identiteettien uusintajana.

Painava teos sanan monessa merkityksessä

Auerin ja Schmidtin teokselleen asettama tavoite on ollut kunnianhimoinen. Yhteen lauseeseen muotoiltuna päämäärä on vapaasti käännettynä ollut ”tehdä näkyväksi kielen ja tilan tutkimuksen entistä vahvempi metodologinen ja teoreettinen elinvoimaisuus, mikä innovatiivisine impulseineen vaikuttaa koko kielitieteen kehitykseen” (s. ix). Sosiolingvistiin ja maantieteilijän näkökulmasta teos vastaa asettamaansa tavoitteeseen hyvin.

Yhtenä esimerkkinä maantieteellisten käsitteiden uudenaikaisista tulkinnoista on tapa, jolla paikkoja on alettu ajatella laajempien kulttuuristen ja yhteiskunnallisten suhteiden risteymäkohtina, moni-identiteettisinä valtakamppailujen näyttämöinä (ks. esim. Cresswell 2004; Massey 2008). Osa *Language and space* -teoksen luvuista ilmentää, että jälki-strukturalistisista tilakäsitteistä on alettu keskustella myös kielitieteessä. Esimerkiksi Susan Galin jo aiemmin mainittu artikkeli tarkastelee kielellisen standardoinnin eri ulottuvuuksia kansallisvaltioiden rakentamisessa ja vähemmistöjen usein pakolla toteutetuissa sulauttamisissa valtaväestöön. Gal kiinnittää myös huomiota karttojen ja väestötilastojen rooliin valtakäytön välineinä.

Ainakin sosiolingvistiikan osalta uskallamme olettaa (ks. myös esim. Britain 2002; Johnstone 2004, 2010; Vaattovaara

2012), että maantieteestä ja osin poikki-tieteellisistä keskusteluista omaksutulla uudemalla tilateoreettisella ymmärryksellä tulee olemaan yhtä suuri merkitys kielitieteelle kuin kirjoituksen alussa mainitsemillamme klassisilla teorioilla, joiden kantavuus kielentutkimuksessa on ollut kiistaton. Mielestämme *Language and space* -kirjan vahvuus onkin sen laajakatseisuus suhteessa erilaisiin tapoihin tulkita tilaa kielitieteessä. Uskomme teoksen toimittajien tavoin, että tilaajattelun monipuolistuminen avaa uusia väyliä myös kielitieteellisten kysymysten tarkasteluun, ja tähän *Language and space* tarjoaakin jo erinomaisesti näköaloja.

Se, että teoksen kaikki kirjoittajat eivät kytke näkökulmaansa keskusteluksi suhteessa tilateoreetisiin lähtökohtiin, on vain pieni pettymys siksi, että muutama artikkelit keskittyvät erityisesti teoreettiseen reflektioon. Ansioksi teokselle on paitsi sen laaja-alaisuus myös taitava rakennesuunnittelu. Artikkelit avaavat erilaisia ja paikoin innovatiivisia näköaloja kielitieteen kehitykseen, ja argumentaatiota rakennetaan usein suhteessa tunnettuihin klassikoihin (esimerkiksi sosiolingvistiikan osalta Labov 1966; Gregory 1967; Trudgill 1974; Milroy 1980). Vaikka teoksen monet artikkelit ovat varmasti uraansa aloittaville opiskelijoille haastavia, niiden keskusteluyhteys aiempaan tutkimukseen teoksen tematiikan näkökulmasta on sitäkin sivistävämpää.

Kirjan perusteella osalle kielitieteilijöistä tila näyttäytyy edelleen ensi sijassa kielellisen variaation yhtenä taustamuuttujana, objektiivisesti mitattavina etäisyyksinä ja kartografisesti esitettävissä olevina alueina. Tämä onkin yksi lukuisista mahdollisuuksista tulkita tilaa. Maantieteen ja sen lähialojen uudem-

mista teorioista inspiroituneille lingvisteille tilakäsitteiden keskeistä antia ovat kielellisten ja ei-kielellisten ilmiöiden kohtaaminen erityyppisissä poliittisissa, sosiaalisissa ja tilanteisissa konteksteissa. Tällöin keskeisiä tarkasteltavia ilmiöitä ovat affektiivinen (olennaiselta osin kielen välittämä) kuuluminen paikkoihin ja vallankäyttöä ilmentävä ulosrajaaminen.

Kiinnostava havainto on, että nyky-maantieteelle ominainen, erilaisten tila- ja paikkakäsitteiden rinnakkaiselo on *Language and space* -teoksen välittämässä valossa nykytodellisuutta myös kielitieteessä. Samalla kirja nostaa ansiokkaasti esille muitakin yhtymäkohtia molemmilla tieteenaloilla tehtävässä tutkimuksessa, joista ajankohtaisina teemoina voi mainita globalisaation ja glocalisaation, transnationaalit tilat ja identiteetit, kaupallistumisen sekä kansallisvaltioiden merkityksen kaventumisen paikallisten ja ylikansallisten toimijoiden ja prosessien kustannuksella.

Teosta voi hiukan kritisoida sen varsin vahvasta saksalaispainotteisuudesta, kun alaotsikossa mainostetaan ”kansainvälisyyttä”. Saksalaispainotus pätee varsinkin osioihin III (”Structure and dynamics of a language space”), IV (”Structure and dynamics across language spaces”) ja V (”Data collection and corpus building”), joiden yleisestä tematiikasta on vaikea löytää oikeutusta tarkastelun painottumiselle miltei yksinomaan saksalaiseen näkökulmaan (ellei teoksen toimittajien taustaa haluta nähdä inhimillisenä selittäjänä). Globaalista katsantokannasta voisi samoin moitiskella teoksen rajoittumista pääosin eurooppalaiseen näkökulmaan, jonka sisällä nimenomaan saksalaistraditioiden piirissä tehty, harvinaisen mittavat ja yhä karttuvat murreatlakset kieltämättä antavat aihetta juuri ger-

manistisiin painotuksiin. Maantieteilijän näkökulmasta oudoksuttava puute on myös paikkojen proprisen nimeämisen, tilan kielellisten luokittelujen (”maantieteellisten appellatiivien”) ja muiden vastaavien sanaluokkien vähäinen käsittely etenkin valtasuhteiden näkökulmasta (vrt. esim. Berg & Vuolteenaho toim. 2009). Tämä saattaisi selittyä ainakin nimistöntutkimuksen osalta verrattain marginaalisella asemalla ja kenties vanhakantaisen etymologisoinnin leimalla kielitieteen laajemmassa kentässä.

Language and space -teos on joka tapauksessa kokonaisuutena yhtä painavaa asiaa kuin se on jyrkänä fyysisenä esiin. Harva lukenee 900-sivuista järkälettä kannesta kanteen, mutta pienempinäkin paloina teosta voi lämpimästi suositella. Kaikki teoksen artikkelit ovat alallaan vakiintuneiden asiantuntijoiden kirjoittamia, mikä näkyy tekstien tavassa käsitellä teemoja syvällisesti ja moniulotteisesti. Tästä teoksesta kuka tahansa tilallisuudesta kiinnostunut tieteilijä voi ammentaa varmasti paljonkin uutta.

JOHANNA VAATTOVAARA
etunimi.sukunimi@helsinki.fi

JANI VUOLTEENAHO
etunimi.sukunimi@helsinki.fi

Lähteet

- AGHA, ASIF 2007: *Language and social relations*. Cambridge: Cambridge University Press.
- BAILEY, CHARLES-JAMES 1973: *Variation and linguistic theory*. Arlington: Center for Applied Linguistics.
- BERG, LAWRENCE D. – VUOLTEENAHO, JANI (toim.) 2009: *Critical toponymies. The contested politics of place naming*.

Farnham: Ashgate.

- BRITAIN, DAVID 2002: Space and spatial diffusion. – J. K. Chambers, Peter Trudgill & Natalie Schilling-Estes (toim.), *The handbook of language variation and change* s. 603–637. Oxford: Blackwell.
- CHAMBERS, J. K. – TRUDGILL, PETER 1998: *Dialectology*. Toinen painos. Cambridge: Cambridge University Press.
- CRESSWELL, TIM 2004: *Place. A short introduction*. Oxford: Blackwell.
- GOULD, PETER – WHITE, RODNEY 1974: *Mental maps*. Harmondsworth: Penguin books Ltd.
- GREGORY, MICHAEL 1967: Aspects of varieties differentiation. – *Journal of Linguistics* 3 s. 177–198.
- JOHNSTONE, BARBARA 2004: Place, globalization and linguistic variation. – Carmen Fought (toim.), *Sociolinguistic variation. Critical reflections* s. 65–83. Cambridge: Cambridge University Press.
- 2010: Indexing the local. – Nikolas Coupland (toim.), *Handbook of language and globalization* s. 386–405. Oxford: Blackwell.
- 2011: Dialect enregisterment in performance. – *Journal of sociolinguistics* 15 s. 657–679.
- LABOV, WILLIAM 1966: *The social stratification of English in New York City*. Washington: Center for Applied Linguistics.
- LAMELI, ALFRED – KEHREIN, ROLAND – RABANUS, STEFAN (toim.) 2010: *Language and space. An international handbook of linguistic variation. Volume 2. Language mapping*. Berlin: Walter de Gruyter.
- LEHTONEN, HEINI 2011: Developing multiethnic youth language in Helsinki. – Friederike Kern & Margaret Selting (toim.), *Ethnic styles of speaking in European metropolitan areas. Linguistic studies* s. 291–318. Studies in Language Variation. Amsterdam: Benjamins.

- MASSEY, DOREEN 2008: *Samanaikainen tila*. Toimittaneet Mikko Lehtonen, Pekka Rantanen & Jarno Valkonen. Suomentanut Janne Rovio. Tampere: Vastapaino.
- MILROY, LESLEY 1980: *Language and social networks*. Oxford: Blackwell.
- PRESTON, DENNIS R. 1989: *Perceptual dialectology. Nonlinguists' views of areal linguistics*. Topics in sociolinguistics 7. Dordrecht: Foris.
- SILVERSTEIN, MICHAEL 2003: Indexical order and the dialectics of sociolinguistic life. – *Language & Communication* 23 s. 193–229.
- TRUDGILL, PETER 1974: Linguistic change and diffusion. Description and explanation in sociolinguistic dialect geograph. – *Language in Society* 3 s. 215–246.
- VAATTOVAARA, JOHANNA 2012: Spatial concerns for the study of social meaning of linguistic variables. An experimental approach. – *Folkmålsstudier* 50 s. 175–209.

Uhanalaisista metaforista

Anna Idström & Elisabeth Piirainen
(toim.) yhteistyössä Tiber M. Falzettin kanssa: *Endangered metaphors*. Cognitive Linguistic Studies in Cultural Contexts (CLSCC) 2. Amsterdam: John Benjamins Publishing Company 2012.
ISBN: 978-90-272-0405-9.

On kunnia arvioida lähes uunituore teos, joka yhdistää kaksi tuttua käsitettä, uhanalaiset kielet ja metaforan, uudeksi käsitteeksi 'uhanalainen metafora' (s. 15–16). Metafora voi olla uhanalainen ainakin kahdella eri tavalla: jos kieli kuolee, sen mukana kuolevat myös metaforat – mutta toisaalta vähemmistökielen ei tarvitse edes kuolla kadottaakseen monia metaforia, mikäli valtakielen vaikutus siihen on suuri ja sen puhujia on vähän. Kirjassa käsitellään uhanalaisia kieliä maailman eri kolkilta: Aasiasta, Afrikasta, Amerikasta, Euroopasta ja Oseaniasta. Kielten uhanalaisuuden lisäksi artikkeleita yhdistäviä teemoja ovat merki-

tyksen kehollisuus ja kulttuurisidonnaisuus sekä eläimiin ja luontoon liittyvät metaforat.

Esipuheen kirjaan on kirjoittanut Peter Mühlhäusler, joka nostaa esille kieli-tieteilijöiden tärkeän tehtävän säilyttää kielten monimuotoisuutta kuvaamalla uhanalaisia kieliä. Hänen mukaansa tähän on sekä moraalisia, tieteellisiä että taloudellisia syitä. Oman kielen puhumista ja koulunkäyntiä äidinkielellä voidaan pitää perustavanlaatuisena ihmisoikeutena (moraalinen syy). Uhanalaisien kielten metaforia tutkimalla voidaan oppia uutta paitsi metaforista myös niistä tavoista, joita ihmiset eri kulttuureissa ovat kehittäneet selviytyäkseen elinympäristössään (tieteellinen syy). Mühlhäusler viittaa taloudelliseen syyhyn mainitessaan taloustieteilijä Richard Damianin kanssa tekemänsä selvityksen siitä, kuinka paljon taloudellista hyötyä saataisiin säilyttämällä Australian aboriginaalikieliä: silloin muun muassa säästettäi-